

Večernik

Leto III. (X.), štev. 280

Maribor, sobota 7. decembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
/elja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Od italijanskega do mednarodnega fašizma

Italijanski fašizem je bil že od vsega početka tako strogo samoitalijanski pokret, da na kako njegovo razširitev v mednarodno akcijo pač ni bilo misliti. Sicer pa tega namena tudi fašizem sam nikdar ni imel in se je ravno zato najbolj razlikoval od drugega sličnega sodobnega, vsako demokracijo zaničujočega gibanja, ruskega boljševizma ali komunizma. Do čim je bil in je temu glavni cilj preporod vsega človeštva v duhu Marxovih doktrin in Leninovih družabnih nauk, pa je bil in je cilj fašizma obnovitev hegemonije italijanske rase v zmislu starega rimskega imperijalizma. Tam torej Rusi, enaki poleg enakih, tu Italijani, prvi med vsemi in nad vsemi.

Kakor pa tedaj fašizem že po svojem ustroju in po svoji ideologiji ni stremel po duhovnem ali organizatoričnem razširjenju med druge narode in rase, je vendar in prvotno morebiti celo proti svoji volji zaplodil po vsej Evropi slična gibanja. Nekatera od teh so si celo tudi ime izposodila od fašizma in smo tako dobili na Češkoslovaškem, Litovskem in drugod prave fašistične pokrete. Drugod, kakor na Grškem, v Rumuniji, Avstriji, na Madžarskem, v Nemčiji in Franciji pa so si pokreti, ki so svojo idejno zasnovo črpali iz italijanskega fašizma, nadeli druga imena. Na Madžarskem je nastala organizacija »Probujačih se Madžarov«, v Avstriji »Heimwehr«, v Nemčiji »Stahlhelm«, v Franciji rojalisti itd. Toda vsi ti pokreti so bili strogo ločeni drug od drugega in med njimi ni bilo nobenih ne vidnih ne nevidnih stikov. Ali eno je bilo: težnje nekaterih od teh pokretov po zvezi z italijanskim fašizmom kot svojim vzornikom.

Italijani se sprva na te težnje niso ozirali, kakor hitro pa so spoznali, da bi jim mogle koristiti pri utrjevanju zunanje politike, so jih pričeli upoštevati. In tako je prišlo do prvih stikov med italijanskim fašizmom in »Probujačimi se Madžari«, Madžari so prvi poslali v Rim svoje delegate, da sklenejo zvezo in prijateljstvo med obema pokretoma in da si na ta način pridobijo tudi politično, za enkrat vsaj moralno podporo za svoje revindikacijske in restitucijske namene. Obenem pa so tudi tehnično preštudirali organizacijo italijanskega fašizma. Italijani pa so se jim oddolžili za to s tem, da so jim poslali v Pešto instruktorje in svojega posebnega fašističnega zastopnika. In »Probujači se Madžari« so postali tako glavna vez med Budimpešto in Rimom.

Drugi, ki so sledili zgledu Madžarov, so bili makedonskuvjušči in za njimi novi »bolgarski fašisti«, ki so bili ustanovljeni šele lansko leto. Tudi te so fašisti z veseljem sprejeli in jim, kakor Madžarom, poslali instruktorje. Poleg tega pa so v Sofiji in drugih večjih bolgarskih mestih, kjer se ko-

Pilsudski več kot parlament

POLJSKI PARLAMENT Z VELIKO VEČINO IZREKEL VLADI NEZAUPNICO. — VLADA IZJAVLJA, DA JE ZANJO MERODAJNO ZAUPANJE PILSUD-SKEGA.

VARŠAVA, 7. novembra. Za včerajšnjo popoldansko sejo parlamenta, na kateri se je vršilo bojno glasovanje o predlogu za nezaupnico vladi, je vladalo izredno zanimanje. Pred glasovanjem se je oglašil k besedi tudi ministrski predsednik Switalski, ki je na splošno začudenje poslancev izjavil, da se vlada ne bo dala oplahiti po eventualno izglasani nezaupnici, temveč bo vztrajala tudi v naprej na svojem položaju, ker se zaveda, da uživa popolno zaupanje naroda in maršala Pilsudskega, ki predstavlja danes silo, s katero bo hočeš nočeš morala računati tudi večina parlamenta. Očitki, da je vlada delala samo proti parlamentu in da hoče z izvedbo revizije ustave prikrajšati parlament na njegovih pravicah, ne drže, ker vlada vedno priznava parlamentu pravi-

co do nadzorstva in sprejema ali zavrnitve proračuna. Nikdar pa ne bo mogla vlada pristati na že naravnost protidržavno rovarjenje raznih skupin večinskih strank, med katerimi se odlikujejo posebno socijalisti, ki hujskajo celo k upor.

Nato je notranji minister Sładkowski med silnim hruščem večinskih strank čital razne dokumente o prodržavnem delovanju socijalistov, ki se niso strašili v tem boju niti najbolj brezobzirnih sredstev.

Sledilo je glasovanje, v katerem je bila sprejeta nezaupnica vladi z 246 proti 120 glasovom poslancev vladnega bloka.

Po glasovanju je izjavil ministrski predsednik Switalski, da bo vlada zavzela končno stališče napram izidu glasovanja v soboto dopoldne.

Uprašanje slovenske akademije znanosti

ZAGREB, 7. dec. Jutri bodo imeli zastopniki Jugoslovanske akademije znanosti v Zagrebu in Srbske akademije znanosti v Beogradu skupno sejo, na kateri se bo razpravljalo o vprašanju kooperacije. Seja bo dalje zanimiva posebno zato, ker bo prišlo na dnevni red tudi vprašanje, ali se izplača ustanoviti tudi v Ljubljani posebno akademijo znanosti.

Pogreb dr. Šaponjčiča

SOFIJA, 7. decembra. Jugoslovanska in bolgarska delegacija za ureditev dvolastniškega vprašanja ob meji ste imeli danes skupno žalno sejo, ki je bila posvečena spominu tragično preminulega šefa jugoslovanske delegacije, dr. Radomira Šaponjčiča. Sedež pokojnika pri konferenčni mizi je bil črno drapiran in okrašen s cvetkami. Vodja bolgarske delegacije je imel žalni govor, v katerem je naglašal velike sposobnosti pokojnika, ki je v obrambi interesov svoje domovine vedno pokazal veliko obzirnost tudi napram drugi stranki. Imenom jugoslovanske delegacije se je general Ilić iskreno zahvalil za tople besede govornika, nakar je bila seja zaključena.

BEOGRAD, 7. decembra. Davi je pripel semkaj salonski voz bolgarskih državnih železnic s krsto in truplom Radomira Šaponjčiča. V salonskem vozu je bil

razen žalujoče vdove še en višji uradnik bolgarskega zunanjega ministrstva. Krsto so položili na mrtvaški oder v saborni cerkvi. Pogreb se je vršil ob 2. pop. na državne stroške in so bili v žalnem sprejemu višji uradniki diplomacije in ministrstev. Vence so položili: zunanje ministrstvo, tiskovni urad zunanjega ministrstva, češkoslovaški poslaniški upravnik in Avala.

Poštno poslopje zletelo v zrak

NEWYORK, 7. dec. V palači glavne pošte v Pittsburgu je prišlo včeraj do ogromne eksplozije plina. Plinovecevi so bile pokvarjene, vsled česar je uhajal plin v velikih množinah. Ponoči je ogromno poslopje nenadoma zletelo v zrak. K sreči so bile tedaj v službi samo tri osebe, ki jih je raztrgalo seveda na drobne kose, 75 oseb pa je bilo vsled zračnega pritiska in drobcev betona poškodovanih. Zračni pritisk je bil tako močan, da je treščil neki tramvajski voz v bližnje poslopje, pri čemer se je voz popolnoma razbil.

Še nerešeno vprašanje.

»Povejte mi,« je nagovoril neki gospod v drevoledu damo, ki se je sprehajala s svojim otrokom, »čegav pa je ta krasni srček, kdo je njegov oče?« — »To pa se bo dognalo šele jutri na razpravi,« je odvrnila dama.

organizacije, ali vsaj fašističnega bloka. Fašizem na Bolgarskem, Madžarskem, v Avstriji in Nemčiji išče stikov z italijanskim zato, da bi si zagotovili njegovo pomoč pri nameravnih akcijah, Italijanski fašizem pa sprejema te zveze zato, da bi jih izkoristil v svoje zunanje-politične namene. Tako prehaja tedaj fašizem zares v internacionalno gibanje, ki je tembolj nevarno za mir Evrope, ker so nameni vseh fašistov sprememba sedanjega političnega stanja. Istčasno z razširjenjem fašistične akcije se pa poraja tudi že protifašistična mednarodna zveza, ki napoveduje fašizmu, naj bo katerekoli provenijence, nelzprosoben boj. Katera fronta bo močnejša, pa bo pokazala še bodočnost.

Kazenske kolonije namesto jetnišnic

Sovjetska Rusija kmalu ne bo več imela jetnišnic. Vsi kaznenci, ki so bili obsojeni več kot na tri leta, bodo namreč odposlani v nekdanja ujetniška taborišča v oddaljene kraje. Tozadevne predloge sta stavila generalni državni pravdnik Krilenko in justični ljudski komisariat in bodo čisto gotovo sprejeti. Krilenko je izjavil, da bodo še tekom letošnjega leta zaprli 136 jetnišnic ter vse kazence — skupno okrog 30.000 — odposlali v kazenske kolonije, ki se bodo morale same oskrbovati. Kmetijstvo in sekanje lesa bo za enkrat glavni posel kazencev v kazenskih kolonijah. Pozneje bodo uvedene še druge panoge dela, čim bo na razpolago dovolj denarnih sredstev za razne potrebne stroje. Kje pa bodo ležale kazenske kolonije, dosedaj še ni določeno.

Paviljon pri Treh ribnikih.

ki je stal mestno občino pred dvema letoma okrog 200.000 Din, so nedavno restavrirali in nanovo pobelili. Izgleda pa, da je pomanjkljivo zgrajena ploščnata streha, ker pronica vlaga skozi strop in razkrajja naprej zidovje. Tudi sicer je poslopju videti, da nima neposrednega nadzorstva. Vrata ene sobe so enostavno prislonejena k zidu in je res čudno, da jih na tej samoti še nihče ni odnesel. Ali ni v dobi današnjega pomanjkanja stanovanj neodpušljiv greh, da stoji v tem paviljonu celo leto kar šest prostorov praznih, ko bi se prav lahko napravilo skromno stanovanje za eno družino, hišnika, ki bi nadzoroval poslopje in še bi bilo dovolj prostora za drsalce v zimi?!

Kje je ostala regulacija potoka v mestnem parku?

Že pred dvema letoma je občina regulirala vsaj en del potoka skozi mestni park, ki tako ljubko oživlja zelenje pod drevesi. Bil je že skrajni čas, ker je bila struga že na široko raztrgana. Tedaj so obljubljali, da bodo takoj na pomlad popravili tudi ostali del potoka. Ostalo pa je pri obljubah in menda so pri mestnem stavbenem uradu med tem pozabili na ta potok, ki je vedno širji, ker vsak nalive odnaša kos struge. Potok postaja namesto v kras parka prava sramota. Vedno večja pa je tudi škoda. Ali ne bi struge popravili vsaj sedaj? —

Samomor v Dravi.

Okrog 3. zjutraj je stražnik na Kralja Petra trgu zaslišal z dravske strani klice na pomoč in odhitel k državnemu mostu. Med tem je zagonezni moški glas utihnil, stražnik pa je s čevljariskim mojstrom Antonom Pavšičem preiskal za lučjo desni breg. Obema se je zdelo, da vidita ob levem bregu žrtev, kako se obupno bori z valovi. Odhitela sta na levi breg, toda vse iskanje in poizvedovanje je bilo zaman. O samomoru je bila obveščena rešilna postaja in tudi vse stražnice. Zaslišan je bil tudi brodar, ki je prevažal zgodnje potnike, toda vsa poizvedovanja so ostala brezuspešna. Bržčas je obupanca pogoltnila Drava. —

Ljudska samopomoč v Mariboru

sprejme za slučaj smrti in doživetja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in plačala do največ Din 50.000 — na področju. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo

Zazidava Maribora

BILANCA LETOŠNJE GRADBENE SEZONE. — SREDIŠČE IN PERIFERIJA. — PROJEKTI ZA PRIHODNJE LETO.

Letošnja gradbena sezona je zaključena, nove hiše so pokrite in obmetane in po večini tudi že obljudene. Če pa pregledamo bilanco te letošnje gradbene delavnosti, moramo na žalost ugotoviti, da ni bila taka, kakor smo spomlad pričakovali. Pred vsem pa je velika škoda, da je najbolj prometno mestno središče najmanj napredovalo. Na Aleksandrovi cesti je zrastle nova Vlahovičeva hiša, na Glavnem trgu se je s prizidavo Klanjščkov stavbe zaključila vzhodna fronta med Tattenbachovo in Židovsko ulico, na Grajskem trgu in v Slovenski ulici sta se dvignili in impozantno prenovili palači kavarni »Astoria« in Zemljičevega hotela, na oglu Gregorčičeve in Strossmayerjeve ulice je vstala iz tal veličastna stanovanjska stavba bivšega oblastnega odbora, na oglu Trga svobode in Kopališke ulice ter na oglu Aleksandrove ceste in Čafove ulice pa sta bila zgrajena dva obsežna paviliona s trgovskimi lokali. To je vse.

Od projektiranih in skoraj že zasiguranih velikih palač mestne občine in CUZD v Franciškanski, Marijini in Kopališki ulici, palač kolodvorske pošte, carinske pošte in carinarnice in Bergove palače na Glavnem trgu se ni zgradila nobena. Prometna sredina mesta je edaj tudi po letošnji gradbeni sezoni ostala skoraj prav tako kakršna je bila poprej. Napredovala pa je znatno periferija, kjer v severnem delu mesta in na krčevinski strani Tomšičeve ulice zrastle številne nove vile. Drugo središče gradbene aktivnosti je bilo koroško predmestje s celo vrsto novih vil in hiš ob Smetanovi ulici, Vrbanovi ulici, Koroščevi ulici in novih ulicah nove kolonije vil. Tretje središče je bilo magdalensko predmestje. Nove hiše in vile so se tu zgradile ob Tržaški cesti, Stritarjevi ulici in krog in

krog lani dograjene kolonije enodružinskih mestnih stanovanjskih hiš. Tu je prejšnje lice mesta sedaj popolnoma spremenjeno. V Meljskem predmestju je na predele le neznan, pač pa so se tu gradile ali pa povečale industrijske zgradbe. Poleg tega je Maribor dobil še dva nova sanatorija, sanatorij kirurga dr. Černič v Gosposki ulici in sanatorij ginekologa dr. B. Ipavca v Tomšičevi ulici. Med okoličani se je gradilo največ v Studencih v Novi vasi, na Teznu in potem v Krčevini in Pobrežju. Gradile so se po pretežni večini le male enodružinske prtilične ali kvečemu enonadstropne hiše.

Taka je tedaj splošna bilanca letošnje gradbene sezone, a kakšna bo prihodnja, se zaenkrat še ne da prorokovati. Več ali manj gotovo je doslej le to, da se bo pred sodiščem v Marijini in Sodni ulici gradila palača Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, na Glavnem trgu bosta gradila vsak po eno trnadstropno trgovsko in stanovanjsko hišo gg. Berg in Žlahtič, na desnem bregu se bo postavila nova šolska stavba za meščansko šolo in novo osnovno šolo, na Aleksandrovi cesti pa bosta poleg kolodvora zrastle, če se ureddijo še poslednje formalitete, palača kolodvorske in carinske pošte in mogoče tudi nova carinarnica. Po dosedanjem interesu privatnikov sodeč, bo pa živahna prihodnja gradbena sezona zopet na periferiji. V okolici Tomšičevega drevoreda je že prodanih več za nove vile namenjenih stavbišč. Isto pa velja tudi za okoliš nove kolonije vil na bivšem Joštovem posestvu v koroškem predmestju. Brez dvoma pa se bodo manjše, enodružinske hiše gradile v večjem številu tudi še v magdalenskem predmestju in v okoliških občinah: Studencih, Teznu, Pobrežju in Krčevini.

vojske in mornarica. Začetek ob 21. uri. Obleka promenadna. Stanojlovič je bil predsednik oficirskega doma ter predsednik oblastne streljaške družine. Z tjem izgubi oblastna streljaška družina dobrega organizatorja in izvrstnega strelca. —

Pregled draguljev in zlatnine.

Jutri, v nedeljo, dne 8. decembra, od 10. do 11. ure bo pregledovala kontrolna komisija za pregled draguljev, zlatnine in srebrnine pri mestnem magistratu soba št. 5, gorinavedene predmete brezplačno. Vsak, ki hoče zvedeti pristnost svojih draguljev, zlatnine in srebrnine, naj se pravočasno oglasi. Prihodnji pregled se bo vršil 4. januarja 1930. —

Ljudska univerza v Mariboru (Apolo kino).

V ponedeljek, 9. decembra, ob 8. zvečer predava prof. dr. Pavel Brežnik iz Ljubljane o ameriški metropoli New York, kjer je v največji meri koncentrirana ameriška civilizacija. Na podlagi mnogih skioptičnih slik bo pokazal v vertikalni in horizontalni smeri največje zanimivosti gigantskega mesta. Predavatelj je živel mnogo mesecev v Ameriki, prepotoval nad 15.000 km ameriške zemlje in je bil povabljen od znamenite Columbia-univerze, da tam predava o naši domovini.

Imenovanja pri banski upravi.

Pri banski upravi dravske banovine so imenovani: za načelnika trgovskega oddelka v 3-I dr. Rudolf Marn, bivši referent velikega župana ljubljanske oblasti; za trgovskega inspektorja v 4a-I dr. Fran Ratej, referent velikega župana mariborske oblasti; za šolskega inspektorja v 4-I Mihaelo Preselj, za trgovskega svetnika v 6-I dr. Ciril Pfeifer, tajnik velikega župana mariborske oblasti; za tajnika v 2-II Rudolf Badiura, za arhivarko v 1-II Marija Potokar, dosedanja arhivarka pri velikemu županu ljubljanske oblasti. —

Današnji sobotni trg.

Živilski trg se je danes ponovno izkazal kot mnogo premajhen za dotok prodajalcev iz okolice. Fižol, črešnjevce, pečurke in beli se je dobil liter po Din 2.50 do 3 in je imel mnogo povpraševalcev. Jabolka 3—5 komadov za 1 Din, sortirano blago kajpak dražje. Cvetiča (karfiola) 2—8 Din cvet, jajca 2 Din. — Produkcija jajc pri nas je sicer velika, a dvigu cen je kriv zelo velik izvoz, kar je težava vseh obmejnih mest. — Zelje 50 do 75 par glava, a krompir Din 4.50 do 6 merica. — Perutnina, katere je dospelo na trg vsega 594 komadov, je iskano blago za božične praznike. Cene so ostale stare. — Na Vodnikov trg je dospelo 48 vozov zelja, krompirja, čebule in jabolok. Cene na veliko so bile nekoliko nižje kot sicer. — Na špeharskem trgu, ki se je danes od Vojašniškega trga razširil na Vodnikov trg, je bilo danes jako živahno trgovanje. Iz 17 občin so pripeljali na 61 vozov 189 svinj, 3 teleta, po 1 telico in ovco, nadalje 104 kg črevne masti, 16 kg svinjskih pljuč, 63 kg jeter in 23 kg žolodcev. Vsled pregreška proti predpisani prijavi je tržno nadzorstvo zaplenilo 4 svinje. — Na Trg Svobode je prispelo vsega 21 vozov sena, slame in otave. Cene so ostale stalne. Povpraševanje je bilo srednje. —

Policijska kronika.

Od petka na soboto so bile aretirane tri osebe: Jožef Z. in Tomaž B. radi zlobne poškodbe ter Ivan S. radi pijanosti. — Vloženih pa je bilo 22 prijav.

Za lesen in zimo KARO čevlji. VI.

Ljudska knjižnica v Mariboru

izdaja knjige Vodnikove družbe med uradnimi urami vsem onim, ki so plačali članarino g. Lojzu Doležalu ali pa v knjižnici. —

Vinski sejm v Ivanjkevcih,

dne 10. t. m. bo prav zanimiv. Prijavljeneh je od 43 posestnikov 78 vrst letnika 1929 z 2746 hl ter 49 vrst starejših letnikov s 1639 hl. Letošnja vina so res brez izjeme prvovrstna. Vsakdo se bo lahko o tem prepričal, blaga bo dovolj na razpolago. Sejm bo odprt od 8. do 19. ure. —

Petelnova očala so najboljša!

Obrtna zadruga izvoščkov, voznikov

in imetnikov avtotaks v Mariboru

razglašja: S 1. decembrom t. l. je stopila v veljavo nova razpredelnica za avtoizvoščke ter so zanj določena naslednja stajališča: glavni kolodvor za 10, trg Svobode, pred hišo št. 6 v zahodni smeri proti Grajskemu trgu za 3, Glavni trg pred poslopjem Velike kavarne za 3, Trg Svobode pred hišo št. 4 za 4 in Aleksandrova cesta pred trgovino Turad za 4 avtoizvoščke. Na Slomškovem trgu pred hišo št. 12 je dovoljeno stajališče za 2 avtoizvoščke. Stajališče izvoščkov-fija-kerjev pa so: glavni kolodvor, Glavni trg in pa Trg Svobode. 3200

Razvoj domače tekstilne industrije.

Gospod Marko Rosner, veletrgovec v Mariboru, je pristopil kot družabnik k podjetju »Melanična tkalnica, družba z o. z.« v Celju, ki jo je ustanovil bivši centralni ravnatelj zagrebške tvornice za pamučno industrijo d. d. (Herm. Pollacka sinovi), Henrik Weinberger. Tovarna podjetja se nahaja v lastnem, po najmodernejših načelih na novo zgrajenem poslopiju in je opremljena z najnovejšimi stroji. Izdelovala bo vsakovrstno pamučno blago. — 3172

Kolinsko cikorio

ima vsaka gospodinja najrajši, ker lahko z njo skuha res dobro belo kavo. Priporočamo pa tudi našo »Redilno kavo«, ki ne potrebuje nikakega drugega dodatka in je sama z mlekom prav okusna in zdrava 788

Pri želoččnih težkočah, zgagi,

zmanjšanjem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zasplosti povzročijo kozarec »Franz Josefove« grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefovo« vodo kot važen pripomoček proti grži, kakor tudi želoččnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah in drogerijah.

Kompletne radionaprave,

od najpriprostejše do najdražje, v vsaki zaželeni izbiri, tudi vsak posamezni del, dobite najceneje pri Radio-Ljubljana, podr. Maribor, Gosposka 37. Polnilnica baterij! Tel. 2751. 3195

Koles. društvo »Poštela« v Radvanju, vabi vse prijatelje sporta na Miklavžev večer, ki se bo vršil, dne 8. novembra v znani gostilni J. Psehunder v Zg. Radvanju. Začetek ob 18. uri. Darila za svojece, ki jih bo razdelil »Miklavž«, sprejema gostilničar. Vstop prost. 3183

Miklavžev trg, obrtne mladine, popularna prireditev naše mladine, je v nedeljo ob 15. uri v mali dvorani Narodnega doma. Eventuelna darila se pobirajo v društveni sobi, prvo nadstropje od 9.—12. ure. Odbor vabi društvu naklonjeno publiko. — 3186

Danes film velesenzacij! Eleganco!
Harry Piel
v borbi proti trgovcem z belim blagom
v filmu »NAPREJ HARRY!
Kino Union Telefon 2329

»Jadran«
priredi jutri 8. t. m. ob 16. tradicionalni Miklavžev večer. Igra, petje, godba in šaljivi nastop. Vstopnine ni. Darovi se sprejemajo v dvorani Narodnega doma v nedeljo ob 8. naprej. Za vsak zavitek je plačati 2 Din. 3197

Kreditno društvo Mestne hranilnice v Mariboru
se nahaja v likvidaciji. Vsi posli tega društva so prenešeni v prostore Mestne hranilnice v Mariboru. Skupna telefonska številka 2003 3182

Mariborski in dnevni drobiš

Mesna občina mariborska in magdalensko predmestje

15 posestnikov novih hiš ob Radvanjski cesti nam pošilja sledeči nujni apel na upravo mestne občine.

»Opetovano smo že zaprosili mestno občino, da se odpre nova cesta, ki je dograjena do zemljišča g. Arbeiterja. Po pogodbi bi morala občina podreti 2 baraki g. Arbeiterja in s tem bi bila cesta odprta. Tako bi bilo enostavno rešeno pereče vprašanje, ki čaka z neverjetno potrpežljivostjo rešitve. Istočasno bi se rešilo tudi higijensko in estetično vprašanje tega mestnega dela.

Nerazumljivo se nam tudi zdi, da mestna občina dopusti zbirati v teh barakah stare cunje, kosti in drugo staro šaro, in to tik krasnih skupin novih hiš in vil. Po vsej ondotti okolici se razširja neznošen smrad, kljub vsem protestom in prošnjam pa se ne ukrene ničesar. K temu pridejo še slučajni epidemiji, ki so se pojavili v zadnjem času v tem delu mesta.

Mesto se razvija na to stran Drave, v magdalenskem delu. V interesu občine je, da vpoštevajo želje ondottih prebivalcev, ki se nikakor ne morejo zadovoljiti z dejstvi, da se vsak ogiblje te okolice, kjer vodi glavna cesta na Pohorje, saj se nihče noče izpostavljati nagnusnemu smradu in event. opasnosti, da si nalezijo kako bolezen.

Ako se je našel kredit in interes za graditev ceste preko Joštovega posestva in za graditev kanalov pri onih redkih hišah proti Kamnici, kjer malokdo gradi, se bo našlo tudi toliko pravičnega razumevanja za zdravje preko 30 posestnikov in več sto prebivalcev ter številnihasantov ob Radvanjski cesti.

Odvetniški izpit

se napravil včeraj pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani g. dr. Franjo Terčič, primorski rojak, doslej odvetniški kandidat v Mariboru. Častitamo!

Mariborska volajska godba

priredi jutri, v nedeljo, ako bo lepo vreme, v mestnem parku javen koncert in sicer od 11. do 12. ure. —

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 7. decembra ob 20. uri »Velika abeceda« ab. C. Kuponi.
Nedelja, 8. decembra ob 15. uri »Piskrovec«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Velika abeceda«. Kuponi.
Ponedeljek, 9. decembra. Zaprto.
Torek, 10. decembra ob 20. uri »Krog s kredom«. Premijera, ab. B.

Knjige Vodnikove družbe

za mesto Maribor so pravkar prišle in jih dobe gg. poverjeniki in člani v podružnici Tiskovne zadruge, Aleksandrova cesta št. 13, kjer se pobira tudi članarina za prihodnje leto. —

Odhodnica komandanta 45. polka v Mariboru.

Oficirski dom priredi v sredo, dne 11. t. m. v mali dvorani Narodnega doma sl. pno z oblastno streljaško družino in slovenskim lovskim društvom v Mariboru odhodnico komandantu 45 pp. polkovniku Čedomiru Stanojloviču, ki odhaja na novo službeno mesto v ministrstvo

Samo tu kupite ure, zlatnino in srebrnino res poceni.

M. Ilger-lev sin, Maribor, Gosposka 15

Prodaja tudi na obrokel

Prodaja tudi na obrokel

„Vinski romarji“

KAKO SE JE GODILO MARIBORČANOM, KI SO HODILI V ŠIBENIK PO VINO.

Sveti Urban — vinogradniški patron, se je letos izkazal, da je v sodih kipel in v srcih poskakovalo, kakor že dolgo ne. Pekrski vinogradi in Slovenske gorice so se v veliki meri izmotavale iz »krize«, saj so cele vrste vinotrzcev romale od zidanice do zidanice, skoraj kot v starih časih... Saj je pa tudi do Martinovega bila vinska trgovina prosta (brez trošarin), kakor že dolga leta ne.

Pa se je tudi nekaterim našim someščanom zahotelo sladke kapljice, a ne le v trenutno olajšanje, temveč tako-le majhen s o d e k — za praznike! In kako se bo to prileglo v domačem krogu ob slavnostnih prilikah. Pa še par prijateljev in znancev povabimo ob dolgih zimskih večerih; zima bo tudi huda, zato je dobro, če imamo sladko kapljico kar doma. »Vince z gore, greje srce...«

Lepega jesenskega dne, hitro po prvem v mesecu, se je družba petih junakov odpravila »na patrolo« v Slovenske gorice, ki so takrat že končala s trgatvo. Kipeč, sladek mošt in jesenske prirodne krasote so jih zelo navdušile, niso se pa mogli navdušiti za nakup 60—100 literčkov po 6 do 8 Din. Še isti večer so napravili senzacionalen sklep: »Pa gremo v Dalmacijo ponj, saj še imamo proste vozovnice in vino je tam po 2.50 do 3 D, to se bogme izplača! Ženke nam pa spečejo nekaj svinjskega obličja za na poti! Rečeno — storjeno...«

Popoldanski zagrebški brzovlak je bil nabit poln, direktni vagon Maribor—Split pa še posebno natrpan. Družba naših znancev — »vinskih romarjev« je bila kompletna in obojevrsta z ogromnimi pletenkami, ki so jih iztaknili — bogveje. »Samo za 25 litrov sem vzel posodo, glavno je, da vidim, kakšna je dalmatinska jesen.« — »O, meni je pa glavno, da vidim, če dobim pristno črmino, zato imam 3 steklenice po 20 litrov!« — »Če bo po 10 kron, kakor pišejo novine, ga pa vzamem cel sod!« se je postavil Lojze — najpodjetnejši. Vse prepočasi je vozil brzec; kljub zanimivim pogovorom o vinski filozofiji niso mogli pričakati Zagreba. »Vino je ob današnjih naših križih in težavah edina opora, da ne rečem tolažba!« pravi Janez. »Ne samo to, vino je še edina ustvarjajoča in gonilna sila, ki da človeku injekcijo za veselje do življenja! Kaj pa imaš sicer dobrega na svetu!« dostavlja Tine. »Ko le te, injekcije!« v Mariboru ne bi bile tako drage!« prave Franček. In pričeli so kritikovati vinske cene, da marsikateri krčmar tisti večer ni mogel imeti mira, ne pokoja...

Mrak je legal na Gorjance, ko je brzovlak drvel proti Karlovcu. Popotne »fresalije« in steklenica »Pekrčana« so nudile krepko večerjo vinskim romarjem, ki so v »spalne svrhe« kmalu okupirali celotni kup. Pekrčan—Jeruzalemec—dalmatinska črmina, to so bili problemi, ki vinskim bratcem niso dopuščali niti mirnega spanja... Zgodaj zjutraj so zagledali morje, ko so prestopili proti Šibeniku. Ogromne pletenke niso vzbujale pozornosti niti v mestu, saj je bil pravkar višek vinske sezone. Na kolodvoru in v pristanišču sod pri sodu, kipeči vinski duhovi so se mešali z značilnim morskim in ribjim vonjem. Naša petorica je po slabo prespani noči šla takoj na okrepčilo. Tine je predlagal kavarno, z njim se je strinjal Tine, Lojze — najpodjetnejši pa je prikazal vse ugodnosti dalmatinske črmine, ki vpliva celo blažilno — na tešče. Tudi Franček in Janez sta temu pritrčila; kmalu so bil v »podrumu« z neštetiimi sodi obdani. »Gazda« je z veseljem počil »deci« za »decijem« dobre črmine. Prvo razočaranje: Liter črmine — 6 Din! Janez se je priduševal, Lojze pa klel prav do domače. »Kje pa imate onega po 2 do 3 Din?« pobara Tine. »Če ga kupite celi vagon, ga dobite, kolikor hočete!« pojasnjuje gazda ter vlijudno vpraša, koliko vagonov bi ga želeli. »Samo 25 litrov!« zi-
ne Tine in — konec je bilo prijateljstva. Nevoljni so plačevali liter po 6 Din ter šli rekognoscirati po mestu. »Saj takega dobim pri Kosiču za 9 Din, pa mi ni treba hoditi ponj v Dalmacijo!« pravi strokovnjaško Lojze, stalni gost mariborskih dalmatinskih klet. Tinetova svinjetina je tvorila močno podlago novim po-

izkušnjam, dočim so pletenke bile še deponirane na varnem...

Stari kampanile je oznanjal že skoraj 12. uro, ko se je iz Grgurjevega podruma razlegala vesela »Saj s' Marička moja...« Tam je bil opolo po 5 Din, kar je Lojze že vzel z večjim veseljem na znanje. Srkali so ga že prav pošteno, a odločili se še niso. »Poglejmo še dalje!« pravi Tine, ki je iz poročil drugih tovarišev poznal Šibenik v toliko, da so vinske cene silno različne. Slučajno zve Janez, da je najboljša kapljica na periferiji v — vinotočih. »Ej ti spaka! Litra črmine po 4 Din!« zakliče Lojze, videč velik napis. Noge so se jim že nekoliko zapletale in Tine je bil že — zaspan, vince pa kot — olje! Čez 10 litrov pa je gazda obljubil celo popust, torej liter 3.75 Din. Sicer nekaj nad proračun, pa — vočigled kvaliteti — »še že gre...« »Hajd po posode!« K sreči so junaki še v korektnem stanju privlekli ogromne pletenke, ki so kmalu stale napolnjene kupcem na razpolago. Poravnanim računom je sledil tradicionalni »din-gač« gazde in treba je bilo hiteti na vlak. Nekaj postrežljivih seljakov je rado pomagalo in izborne volje je ekspedicija dosegla kolodvor. Glasne šale in petje ni niti razburjalo stražnika niti velikega števila navzočih potnikov, »saj je Šibenik metropola dalmatinskega vinca« in v tem znamenju so gledali tudi pletenke. Le Lojze se je pri blagajni nekoliko razsrdil, ter ozmerjal blagajnika. Hop! — Nenadoma ga je policijski agent »uhapsil« in odgnal — neznanokam. Zaprepaščena ostala četvorica je samo še slišala izza ogra obupne klice: »Mariborčani, pomagajte!« V splošni zmedbi so tudi Lojzetove steklenice odnesli, pomotoma tudi eno Tinetovo z 20 litri vsebine. Kot poparijeni kužki so si žalujoči ostali iskali prostora v vagonu in težke pletenke so jim bile nerodno breme, ki bi se ga že najraje ne bili. Ta želja se je kmalu izpolnila. Ko se je vlak premaknil iz Šibenika, je slabo postavljena Frančekova steklenica s 25 litri zdrknila na tla in iz pletenega ovoja se je trenutno pcedila žlahtna dalmatinska črmina po tleh vagona... »Ali nas res zasleduje usoda?« vpraša Janez obupno. Potniki vagona so glasno protestirali, češ v takih mlakužah se ne bodo vozili. Sprevodnik je — kljub strogim predpisom — stanovskemu tovarišu spregledal »takso za snaženje«, ker bi sicer nesreča bila še večja... Četvorici se je posrečilo pomiriti potnike s tem, da so jih prav gostoljubno pogostili. Vsak je žrtvoval eno pletenko in vso noč se je iz vagona glasila vesela pesem, ki je vsem potnikom preganjala spanec tja do Zagreba...

Ženke petih »vinskih romarjev« so tretji dan veselo pričakovale na mariborskem peronu popoldanski zagrebški brzovlak. Še celo služkinjo z vozičkom so si najele, da bo sladko breme lažje prišlo domov.

Tragikomično je bilo svidenje! Lojzetova gospa je skoraj omedlela, čeprav so ji natvezli, da je zamudil vlak, ostali štirje pa so svojo »kapljico« zelo lahko spravili domov: Tine je prinesel še 6 litrov, Tine 14 litrov, Janez 3 litre in Franček 8 litrov. Lojze, ki je prispel prihodnji dan, pa je prišel — prazen. Klavern je bil uspeh »vinskega romanja« v Dalmacijo in Lojze pravi, da se ne da več speljati na led... Raje bo kupoval »Pekrčana«, magari po — 20 Din! —st.

Življenje si je rešil.

Glasovit razbojnik je bil obsojen na smrt. Ker pa je kljub težkim njegovim zločinom nekoč nekemu potapljaščemu se rešil življenje, mu je kralj milostno dovolil, da naj si sam izbere način smrti.

»Ako sem že deležen posebne milosti, da si lahko sam izberem način smrti, potem naj mi Vaše Veličanstvo dovoli, da umrem za starostno slabostjo.«

In res je kralj ugodil želji duhovitega razbojnika.

Heine o Meyerbeeru.

O Meyerbeeru se je duhoviti pesnik Heine izrazil sledeče:

»Da, da, Meyerbeer, poznam ga zelo dobro. On je slaven po svoji slavi!«

Maribor in obmejna cona

NAŠI OBMEJNI INTERESI. REZULTATI DOSEDANJEGA KRETANJA V OBMEJNIH CONAH? — KDO BI IMEL... IST?

Pred forumom mariborskih trgovcev in obrtnikov se je te dni razpravljalo važno vprašanje o razširitvi obmejne avstrijsko-jugoslovanske cone na mesto Maribor, o čemer smo na kratko že poročali. Vendar pa se nam zdi to vprašanje tako važno za naše mesto in za vse naše obmejno ozemlje, da ne spada samo med ožji krog tega ali onega stanu, temveč vsega prebivalstva, vse naše javnosti. Morebiti je sicer popolnoma res, da so državne meje dandanes v marsikaterem oziru prebivalstvu v napoto, posebno tam, kjer so na novo nastale in jih ljudje od poprej niso bili vajeni, najmanj vsaj tako pa je tudi res, da je stroga zaščita teh mej v vsakem, bodisi že kateremkoli oziru, prav tako potrebna. Vsaj že nekaj let ali desetletij ne more in ne sme biti govora o omajanju ali zrahljanju teh mej, kajti tu ne gre samo za dnevne potrebe nekaj tisočev ljudi, temveč gre še bolj za velike narodne in državne interese vsega narodnega in državnega organizma.

Če pa je sploh kje stroga zaščita meje nujno potrebna, potem je še veliko in neprimerno bolj potrebna ravno na našem severu napram Avstriji in Madžarski. Tu imamo namreč na eni strani slovensko prebivalstvo, ki je bilo po tradiciji in pritisoku stoletij vzgojeno v prepričanju inferiornosti napram Nemštvu in Madžarstvu. Trdna narodna in državna zavest se je pričela tu buditi šele po osvobojenju in šele nova generacija, ki bo vzgojena v novih razmerah, v naših šolah in v našem duhu bo lahko enakovredno stala nasproti nemškemu prebivalstvu avstrijske republike na drugi strani meje, ki je poprej pripadalo vladajočemu nemškemu narodu pokojne avstrijske monarhije. Zato je pač izven vsake debate, da mora ostati meja trdna in v vsakem oziru neomajana vsaj tako dolgo, da se bo ta proces dovršil. Šele tedaj pa, ko bo naše obmejno prebivalstvo tako trdno kakor je trdno avstrijsko, bo mogoče misliti na odpravo raznih zaščitnih odredb, da bo obema stranema omogočeno bolj nemoteno občevaranje, medsebojno trgovanje, prehajanje meje itd.

Ker se pa s potegnitvijo naše meje na-

pram Avstriji niso mogli naenkrat ločiti tudi vsi poprej skupni gospodarski odnosi, posebno ne oni, izvirajoči iz posledic dvolastništva, je bilo naravno in nujno, da se je s posebno medsebojno pogodbo med našo kraljevino in republiko Avstrijo uredila obmejna cona s propustnicami dovoljenega prometa. Ta cona je bila na obeh straneh meje široka 10 do 15 km. Kakor pa je doslej pokazala praksa, so se te ugodnosti posluževali v veliko večji meri Avstrijci kakor pa naši ljudje. Da, dogajalo se je, in se še dogaja, da te ugodnosti tudi zlorabljajo v svoje agitacijske, propagandne in druge namene. Prav tako pa so avstrijski obmejni obrtniki in trgovci zlorabljali obmejno cono v svojo korist, dočim nasprotno naši od nje niso imeli nobene koristi, niti one ne, ki jim je bila po konvenciji priznana, odnosno pravno omogočena. Zato je tudi popolnoma razumljivo, da se z naše strani, posebno s strani našega obmejnega prebivalstva ni pojavila prav nobena želja po razširjenju dosedanje 10 kilometrske, odnosno 15 kilometrske cone.

Tak predlog pa so stavili nedavno Avstrijci in predlagali naši vladi, da se v obmejno cono pritegne tudi vse mesto Maribor. Kaj bi to pomenilo, je na dlani. Avstrijci bi s propustnicami lahko nemoteno in ob vsakem času prihajali v Maribor, Mariborčani pa bi istotako lahko posečali avstrijske obmejne kraje do Lipnice. Obojestransko bi bila seveda reciprociteta, toda med tem ko bi mi te ugodnosti ne mogli uporabljati ali izrabljati niti v nacionalne niti v gospodarske svrhe, bi bile Nemcem dane s tem vse možnosti takega udejstvovanja. Popolnoma jasno je tedaj, da bi s priključitvijo Maribora k obmejni coni imeli koristi samo Avstrijci in Nemci, dočim mi Slovenci od tega ne bi imeli nič profita, temveč bi imeli celo škodo v nacionalnem in v gospodarskem oziru. Zaradi tega se nam zdi, da je z naše strani vsaka debata o tem vprašanju nepotrebna in odveč, ker v našem narodnem, državnem in gospodarskem interesu je, da se avstrijska želja pod nobenim pogojem ne izpolni.

Litteraria

Knjige Vodnikove družbe. Vodnikova družba je te dni zopet razposlala v svet četvero knjig, ki so v 80.000 izvodih poromale po Sloveniji, neosvobojeni slovenski zemlji, po Jugoslaviji pa tudi po vseh onih krajih, kjer žive slovenski izseljenci. Kakor vsako leto, je izdala tudi letos bogato opremljeno in urejeno »Vodnikovo pratiko«, a poleg nje še dr. Ivana Laha poljudno knjigo »V borbi za Jugoslavijo II.«, Juša Kozaka povest »Lec-tov grad« in Slavka Savinška povest »Brez ciljev«. Vse te knjige se odlikujejo po lepi opremi in po vsebini, o kateri bomo o priliki še spregovorili.

Ivan Cankar: »Das Haus zur barmherzigen Mutter Gottes« in »Mein Leben«. V založbi Niethammer-Verlag, Wien—Leipzig, je za knjigo prevodov Cankarjevih del izšla ravno kar še druga, ki nosi gorenji naslov. V njej sta v mojster-skem prevodu ge. G. Jirku podani povesti »Hiša Marije Pomočnice«, ki je za »Hlapcem Jernejem in njegovo pravico« gotovo ena najmočnejših Cankarjevih umetnin in zbirka globokih, z veliko ambicijo pisanih črtic »Moje življenje«. Tudi ta druga Cankarjeva knjiga v nemščini ne ostaja za prvo niti po opremi niti po močih prevoda. Ker je prva knjiga vzbudila nepričakovano veliko zanimanje v nemški javnosti, je brez dvoma tudi tej osigurani popolni umetniški in tržni uspeh. Tako prodira naš veliki Ivan Cankar vedno bolj v svetovno slovstvo in so se pričeli, kakor čujemo, zanj zanimati tudi že Skandinavci. O prvi nemški izdaji so namreč poročali tudi švedski, norveški in danski listi ter priporočali prevod njegovih najboljših del.

Češki prevodi iz slovenskega slovstva. Zanimanje Čehov za slovensko slovstvo je bilo vedno veliko, kar priča posebno to, da so imeli prevode najboljših Cankarjevih del že davno pred vojno. Bili so sploh prvi, ki so Cankarja pričeli preva-

gati. Zelo zgodaj se jim je pa priljubila tudi Meško, ki je že skoraj ves preveden v češčino in deloma tudi v slovaščino. S to tradicijo literarnih stikov s Slovenci pa nadaljujejo Čehi tudi po osvobojenju, osobito v poslednjem času. Tako je nedavno izšla v češkem prevodu Golarjeva igra »Vdova Rošinka«, izdan je bil prevod Kraigherjevega romana »Kontrolor Škrobar«, a skoraj istočasno je dosegel priznanje češke javnosti tudi Fr. S. Finžgar, od katerega so v dobrem letu izšli trije prevodi: roman »Pod svobodnim solncem«, »Strici« in sedaj še »Dekla Ančka«. Izdala jih je agilna Slovanska knjižnica »Slavie«. Kakor doznavamo, se pa pripravljajo tudi še prevodi drugih novejših del iz slovenskega slovstva, zato bi bi bilo tudi z naše strani umestno, da bi posvečali češki literaturi več pažnje kakor jo posvečamo sedaj.

Nove knjige družine »Luč« v Trstu. Književna družina »Luč« v Trstu bo izdala za letošnji Božič zopet troje novih knjig in sicer poljudno-znanstveni zbornik »Luč«, neko Bevkovo povest in knjigo prevodov. Knjige »Luči« se tiskajo in izdajajo od časa do časa v skupinah, in sicer vedno v nakladi 3000—5000 izvodov, ki se navadno zelo hitro razprodajo, kar je lep dokaz nezmanjšane zavednosti naše tako težko tlačene narodne manjšine v Italiji.

Nov mladinski list. Za Božič bo izšla v Ljubljani prva številka novega mladinskega lista »Naš rod«, katerega bo izdajalo Udruženje jugoslovanskih učiteljev, sekcija Ljubljana, urejeval pa ga bo znani mladinski pisatelj Josip Ribičič. Posamezna številka lista bo stala 2 Din.

Zadruška slovenskih književnikov. V Ljubljani se je sprožila ideja o ustanovitvi zadruške organizacije slovenskih književnikov, ki naj bi ustanovila svoje lastno založništvo, ki bi za primerno članarino izdajalo letno po 12 knjig, namesto 12 zvezkov revije. Zamisel je vsekakor zdrava in bi jo bilo samo pozdraviti.

Sport

ISSK Maribor : SK Rapid

Ugodno vreme je znatno podaljšalo sezono poletnih sportov na škodo smučarjev, ki se že mesec dni oborožujejo z vsemi potrebnimi materijalom za naskok na vabljivo Pohorje.

Toda njih nade se bodo kaj kmalu vresničile in izpolnile, tako, da je zelo verjetno, da bo jutrišnja tekma med ISSK Mariborom in Rapidom bržčas poslednja nogometna prireditev v letošnji sezoni.

Zaključek bo torej zelo efektan, kajti Maribor in Rapid je še vedno upravičeno smatrati za najboljša domača kluba, ki uveljavita zlasti v srečanjih med sabo vse kvalitete, vse sposobnosti in vrline. Kakor vsa srečanja doslej, bo brez dvoma tudi jutrišnje po poteku in načinu zelo zanimivo. Največja privlačnost za prireditve omenjenih protivnikov pa je negotovost, s katero odhajata skoraj enakovredni moštvi v ogenj. V tehničnem oziru je »Maribor« še vedno na prvem mestu, čeprav je bil v prvenstvenih tekmah izpodrinjen s tabelaričnega vodstva, ko je izgubil že dobljeno tekmo, ki bi v najslabšem slučaju lahko končala edino remis.

Jutrišnja prijateljsko tekmo pa je smatrati za reprizo prvenstva, kajti poslednji nastop v jeseni ima utrditi vero v izglede spomladnega prvenstva. Kako brezskrbna bo zima za jutrišnjega zmagovalca!

Posebno obeležje pa daje prireditvi dejstvo, da se prireja v okviru Olimpijskega dne, v korist olimpijskemu fondu, ki naj izpopolni sredstva za udeležbo jugoslovanskih sportnikov na bodočih olimpijadah.

Sodil bo g. Bizjak.

Usem zimskosportnim odsekom oz. klubom Mariborskega okrožja

Kot uvod v predstoječo zimsko sezono priredi zimsko-sportni odsek, Maribor - Ruše, dva smučka tečaja in sicer: enega za začetnike pri Mariborski koči od 25. decembra do 1. januarja, pod vodstvom izbornega tehnika g. ing. Rungaldier-a in podporučnika g. Ogorelca, drugega pa na Klopnem vrhu, pod vodstvom g. Tavčarja iz Ljubljane. Pristopnina za nečlane bo na teh tečajih Din 30.— medtem ko so člani oproščeni. Prijav je dosedaj že veliko ter se pozivajo tudi starejši člani, da se udeležijo teh tečajev, na katerih bo učitelj razdelil udeležence v skupine, tako, da bodo vsi mogli uspešno slediti vajam. Za člane tekmovalce bo vodil po Božiču do 6. januarja poseben tečaj trener našega olimpijskega moštva g. ing. T. T. Hansen, ter pozivamo tem potom zlasti mlajše članstvo, naj se tečaja gotovo udeleži. Hvalevredno je omeniti, da so se na pobudo mariborskega zimsko-sportnega odseka ustanovili tudi pri drugih podružnicah SPD zimsko-sportni odseki,

KARO

OROŠKA 19

pravi vir
za nakup
dobrih
čevljev

kakor v Mežici in Konjicah, katerim bo dal mariborski odsek svoje učitelje na razpolago. Zimsko-sportni Savez v Ljubljani je ustanovil poseben fond za nezgode. Mariborski odsek je sklenil, da zavaruje 10 svojih članov, da stem pripomore k čim prejšnji realizaciji tega načrta, ter je razen tega ustanovil v Mariboru posebno reševalno ekspedicijo, katere je vsak čas pripravljena stopiti v akcijo, če bi se kjerkoli zgodila kakemu smučarju nezgoda. V ta namen bodo reševalne sa-

ni na smučeh pri Ruški koči in Klopnem vrhu. Vsak slučaj je takoj javiti v trgovini Stojec, Jurčičeva ulica.

Pozivajo se zimsko-sportniki, da se prijavijo v odsek, kakor tudi stari člani, da takoj poravnajo zaostalo članarino. Opozorjamo na ugodnosti, katere imajo naši člani, posebno na železnici, kar je osobite važnosti posebej z ozirom na velike predstoječe zimsko-sportne prireditve, ki se bodo vršile v februarju prihodnjega leta v Bohinju.

Nenavaden muzej

Španski kralj Alfonz je nedvomno vladar, na katerega je bilo izvršenih največ atentatov, ki pa so se k sreči vsi ponesrečili. V spomin na te nesrečne dogodke iz svojega življenja, je ustanovil kralj Alfonz zato svoj privatni muzej, v katerem so samo predmeti, ki spominjajo na atentate na njegovo osebo. Sredi muzejske dvorane, ki je dostopna le kraljevim ožjim prijateljem, je okostje konja, ki je bil ubit pri prvem atentatu na kralja na dan njegove poroke. Atentator je tedaj vrgel na kraljev voz peklenski stroj, ki je bil skrit v šopku cvetlic. V tem nenavadnem muzeju je videti tudi steklenico mleka, ki je bila napolnjena z zastrupljenim mlekom, ki je bilo svojačasno servirano kralju za zajutrak. Poleg nje pa leži samokres, ki ga je nameril neki anarhist v Parizu, ko se je mudil tamkaj španski kralj na obisku.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 284

Toda običajno je govoril z njim naravno, kakor da ga oče razume.

»Oče,« je dejal Roland, »to hišo bodo nocoj morda napadli. Zato vas moramo odvesti iz vaše sobe na varen kraj...«

Pomagal je starcu vstati.

Nato se je ogrnil skrbno s širokim plaščem.

Prišel je starega Kandiana pod pazduho in ga vlekel s seboj.

»Kam me vodite?« je vprašal stari.

»Saj sem vam povedal, oče, tu ne morete ostati. vsaj nocoj ne...«

»Kdo me imenuje očeta?«

Roland je vzdrljal in obstal.

»Jaz,« je rekel zamolklo, »jaz... vaš sin...«

Roland... ali se spominjate... Roland?...«

Toda že je blazni nadaljeval svojo pot; zdelo se je, da ni slišal sinovega odgovora.

Roland, ki mu je bilo srce vztrepetalo v hipni nadi, pa ga je vodil mrmraje:

»Gorje, gorje! Njegov um je oslepel na veke, kakor njegove oči!...«

Dospevši v pritličje, je Roland zagledal Skalabrino, ki je že čakal.

Mignil mu je, naj mu sledi.

Tudi stari Filipo je šel za njimi.

Stopili so na vrt in se napotili proti cedri, ki

je rastle na sredi.

Bralec gotovo še ni pozabil, da je bilo ogromno deblo tega drevesa votlo in da je Filip preuredil njegovo notranjost v nekako izbo.

»Lestvico!« je velel Roland, ko je stal ob vznožju cedre.

Skalabrino je pristavil lestvico, ki jo je bil gotovo sam prinesel.

Zlezel je prvi gor, došel na vrh debela ter odrinil dračje in vejevje, ki je tvorilo nekakšen pokrov; nato je dejal:

»Zdaj greste lahko gor, gospod.«

Roland je prijel očeta v naročje.

In kakor je Enej odnesel svojega očeta Anbiza, je splezal s svojim bremenom po lestvici navzgor.

Skalabrino se je bil spustil na dno dupla, ki ga je tvorilo deblo.

In Roland je zdaj prijel očeta pod pazduhami ter ga spustil do Skalabrino, ki ga je prestregel v svoje naročje.

Nato je skočil tudi Roland dol.

Položil je starca na naglo pripravljeno ležišče in ga odel s par gorkimi volnenimi odejami.

Slepec je zaspal čez par trenutkov.

Roland in Skalabrino sta se vrnila na vrh, dočim je zlezel stari Filipo v drevo, da pazi čez noč na starega doža.

Roland in Skalabrino ta odnesla lestvico in šla v hišo.

»Zdaj bova videla,« je dejal Roland, »ali je

Džennaro zmožen izdajstva, ali ni.«

Bralec se spominja razgovora, ki sta ga imela zjutraj Roland Kandiano in policijski načelnik.

Spominja se, da je Džennaro vprašal pri slovesu:

»Ako se pripeti kaj važnega, kam naj vam sporočim?«

Roland pa je pogledal Džennaro v oči in dejal:

»V hišo na Olivolskem otoku, kjer bom sam... s svojim starim očetom.«

Roland je bil pogledal policijskemu načelniku v dno srca.

Bil je ves pripravljen na to, da bo napaden. Kakor vidimo, je skrbel pred vsem za to, da spravi očeta iz nevarnosti.

Sam glede sebe je hotel počakati dogodkov in se ravnati po njih.

Povedal je bil Skalabrino svoj razgovor s policijskim načelnikom in pripomnil:

»Naših tovarišev ni potreba klicati na pomoč. Vsak hrup bi nam v tem trenutku pokvaril mnogokaj.«

Skalabrino je važno pokimal z glavo, rekoč:

»Saj zadoščava midva.«

Ko sta spravila starega Kandiana na varno in se vrnila v hišo, je Skalabrino dejal:

»Samo po eni poti morejo priti semkaj, če naju hočejo napasti: mimo cerkve. Pojdem torej paziti k Sv. Mariji, da bova opozorjena o pravem času. In če jih bo preveč, gospod, potem vam ne pustim ostati tukaj; bila bi blaznost.«

(Nadaljevanje sledi)

MALIOGLASI

Popravila

ur, zlatnine, srebrnine in gramofonov najbolje, najhitreje in najceneje samo pri tvrdki

M. Ilger-Ja sin, Maribor

Gospodska ulica 15. 1547

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Kolesarji pozor!

Zima je tu! Prihaja čas, ko bo treba oddati vaše kolo v popolno oskrbo in shrambo čez zimo.

Istemu času se vam nudi prilika, da laste vaše kolo temeljito popravite. Generalno popravilo z emailacijo na 180 stopinj vročine potom električne peči, poniklanje ter temeljito očiščenje in brušenje vseh krogličnih ležajev, tako, da postane kolo z malimi izdatki zopet novo. Zadostuje dopisnica, da pridem po kolo na dom. Priporoča se mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. 3009

Učenec,

zdrav dečko s primerno šolsko izobrazbo, dobrih staršev se sprejme v uk v kolonijalni trgovini Albin Novak, Maribor, Glavni trg 18. 3199

Gospodična

dostojnega obnašanja, nekoliko zmernega življenja, se sprejme kot varuhinja dveh otrok. Pismene ponudbe z navedbo naobrazbe pod »Varuhinja« na upravo »Večernika«. 3170

Lokal,

velik 50—60 m², svetel, suh, primeren za mizarja, malo tovarno ali kaj sličnega, elektrika instalirana tudi za stroje oddam v našem. Koroška c. 39. 3164

Kupim pohištvo,

obleke, čevlje, perilo in razne stvari. Pismene ponudbe na Makor, Aleksandrova 3. Studenci, Maribor. 3163

Prodajalka,

sposobna, se sprejme takoj. Ponudbe na administracijo lista pod »Slovensko-nemško«. 3162

Oddam prazno ali meblvano sobo, Dušanova ulica 12, Magdalensko predmestje. 3177

Stavbene parcele

se prodajo. Vprašati: Vrtna ulica št. 8, Klubička. 3178

Krasne plečene obleke

v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 2319

Meblovano sobo

oddam takoj, Trošt, Prešernova 18 I. 3201

Snežne čevlje,

vulkanizira najceneje in najhitreje »Brzopodplata«, Tattenbachova ul. 14. 3092

Dietna kuhinja, kurzi

tudi za vegetarce, surovojedce. Prijave: Brezalkoholna restavracija »Pri zvezdic«, Anica Ljubi, Taborska 11. Tudi izvrstna, cenena domača hrana za abonente. 3188

Prijave deložirancev

sploh v kočljivih stanovanjskih zadevah (zlasti odpovedi) daje obojestransko zanesljive nasvete »Marstan«, Koroška cesta 10. 3189

Sprejem dva gospoda

na hrano in stanovanje: Pobreška c. 11, Magdalenski trg. 3191

emileno sobo

posebnim vdomom in električno razsvetljavo. Naslov v upravi »Večernika«. 3193

Soba v villi pri parku

se takoj odda solidnemu gospodu. Trubarjeva ulica 11 I. 3196

Oddam sobo,

samo za eno osebo, srednje velikosti, prvo nadstropje na novo slikano, električna luč, prazno ali meblvano. Stritarjeva ulica 5. 3180

Klobase, jeterne in krvave.

Čeligijsko pivo, pekarsko vino. Klubove sobe (separirane). Mariborski dvor, Oset. 3184

Sprejem dijaka

nižjih razredov v celo oskrbo. Cena 550 Din mesečno. Naslov v upravi lista. 3202

Gramoz za cesto

več sto metrov poceni na prodaj. Maribor, Smetanova ulica. 3181

Prodaj žensko in moško kolo.

Tržaška cesta 39 I. levo. 3182

Pozor!

Patent posteljni fotel, soliden, praktičen, za vsako sobo uporaben, od 1000 Din naprej pri izumitelju in izdelovalcu B. Jagodič, Rotovski trg 3. 3090

Pozor! deklica za vse,

zdrava, poštna, voljna in pridna, katere zna dobro kuhati in se razume na vsa hišna dela, se išče za takoj. Ponudbe s sliko in zahtevo plače naj se pošljejo čim prej na Al. Kiss, Zemun, Markovičeva 13 I. 3198

Mlada gospa, bivša trgovka,

želi primernega mesta s 1. januarjem. Vešča serviranja vseh strok, kot tudi knjigovodstva in korespondence. Nastopi tudi mesto blagajničarke. Razpolaga tudi z lastno koncesijo in osebo pravico. Ponudbe pod »Zanesljiva« na upravo »Večernika« v Mariboru. 3179

Na prodaj.

Mreže za otroške postelje, vrvice za perilo, gurtje za šaluzije in sanke se kupuje po najnižji ceni pri Karol Baumkircher, vrvarna. Kopališka u. 2. Scherbaumkiosk. 3166

Učenec

z šolsko izobrazbo event. 2 raz. meščanske šole z začetno plačo se takoj sprejme pri tvrdki A. Zoratti, delavnica za cerkveno umetnost, Stolna ulica 5. 3165

Otvoritveno naznanilo!

3203

VILKO BLATNIK

trgovina s čevlji

Maribor, Aleksandrova c. 40 -- Meljska c. 2 (v novi zgradbi Vlahovič)

Genjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril 5. decembra t. l. trgovino s čevlji znane znamke „DOKO“, garantirano ročno delo. Izven tega izdelujem vse vrste čevljev po meri, ter izvršujem popravila hitro in poceni. Postrežba točna. Za obilen obisk se priporoča

Cene brezkonkurenčne!

Vilko Blatnik

„AMERICAN HEATING“

je najpopolnejša in najbolj ekonomična trajna peč sedanjosti. Na 100 m³ porabi v času 24 ur samo 4 kg koksa, s katerim se kuri. Ze drugo leto so stroški poplačani! Ne zamudite, se poprej pri „American Commercial Agency“, Maribor-Krčevina, Praprotnikova ul. 200 prepričati!

28.6

Najlepše kravate

kupite samo v trgovini kravat, Vetrinjska ulica št. 24, kjer jih tudi dobite v največji izbiri

K. Pečenko.

Exportna hiša „LUNA“

Najcenejši nakup galanterije, vezanine, otroških igračk ter pletenine domačega izdelka

otrožje nogavice od	Din 5.— naprej
damske nogavice od	Din 7.— naprej
moške nogavice (sokni) od	Din 6.— naprej
vezanine od	Din 1.— naprej
čipke od	Din 1.— naprej

Pleteni telovniki z rokavi, puloverji, cele obleke, perilo za dame in gospode, za novorojenčke opreme lastnega izdelka. — Čevlje za dom, čevlje za telovadbo, otroške čevlje in sandale. Nadalje nudim: kravate, samoveznice, svilene trake, gumbe, sploh vse potrebščine za šivilje in krojače po brezkonkurenčnih cenah. Torbice, nahrbtnike, škafije za peresnike, table itd. v veliki izbiri.

Josip Govedič

Maribor, Prešernova ul. 19
priporoča svojo bogato zalogo bukovi in drugih mehkih drv, kakor tudi trboveljski premog in premog iz Zabukovce.

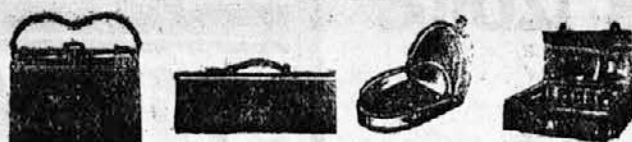
3192

Nizke cene! Točna postrežba!

Ročni kovčki, damske, spise, šolske in toaletne torbice, denarnice, listnice, nahrbtniki, gamaše itd. so najprimernejša Božična darila.

Velika izbira, vsaka velikost in najceneje

Ivan Kravos, Maribor
Alak sandrovacesta 13. 3107

Zahtevajte povsod „Večernik“

Prevzem čevljarske delavnice.

Cenj. občinstvu vljudo naznanjava, da sva prevzela čevljarsko delavnico gosp. Ant. Gaberšek 3170

v Slovenski ul. št. 24

Potrudila se bova, da svoje cenj. naročnike z solidnim in cenanim delom popolnoma zadovoljiva. Priporočata se F. Čurin in F. Šulek

Krzno je zaklad

ako ga naročite pri strokovnjaku. — Krzneni plašči, krzneni jopiči iz trenchcoats, najmodernejši fazonski ovrtniki po lipkih modelih kakor tudi druga krznarska dela samo pri 3168

Josipu Žunkovič, krznariu
v Mariboru, Koroška cesta šte. 47, II. nadstropje.

Razglas!

Mestna občina mariborska razpisuje za leto 1930. sledeča tekoča dela in dobave:

1. Zidarska in težaška dela,	8. pečarska dela,
2. tesarska dela,	9. kolarska dela,
3. betonska dela,	10. ključavničarska dela,
4. kleparska dela,	11. steklarska dela,
5. mizarska dela,	12. slikarska dela,
6. dimnikarska dela,	13. pleskarska dela in
7. kovaška dela,	14. sedlarska dela.

Obrtniki mesta Maribora, ki želijo prevzeti gori navedena tekoča dela pri mestni občini v letu 1930. se vabijo, da predložijo tozadevne z Din 5.— kolekom opremljene prošnje ob navedbi enotnih cen do 16. decembra 1929, 12. ure, v vložišču mestnega magistrata.

Prošnje je oddati v zaprti kuverti z označbo: »Ponudba za tekoča dela 1930«. Obrazci se dobe pri mestnem gradbenem uradu v Frančiškanski ulici šte. 8/II. nadstr., soba šte. 1.

Enotne cene je vpisati v izkaz, opremljen z 2.— Din kolekom ter ga priložiti prošnji.

V prošnji se mora izrecno navesti, da je ponudnik pri mestnem gradbenem uradu razpoložene pogoje že pregledal ter na iste popolnoma pristaja.

Mestni občinski svet si pridržuje pravico, izvoliti ponudnika ne oziraje se na najnižje cene ali na oddajo dela po določenem turnusu. 3204

Spomnite se CMD!

Zahvala!

Povodom smrti našega predragega soproga, oziroma očeta, tasta, brata in svaka, gospoda

Franca Balon-a

so nam bila izkazana mnoga iskrena čustva sožalja, za katere se tem potom prav srčno zahvaljujemo.

Iskrena hvala še posebej vsem pevcem za ganljive žalostinke, vsem darovalcem vencev in cvetja, gasilnemu društvu v Pobrežju in vsem prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu spremili blogopokojnika na njegovi zadnji poti.

Prav tako se zahvaljujemo za številne pismene izraze globokega sočustvovanja. 3185

Pobrežje pri Mariboru, dne 6. decembra 1929.

Globoko žalujoči ostali.

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirita, vinskega kisa, ezenčnega kisa, čaj v zavitkih in odprti. Glavna zaloga oranžade, limonade, konjaka i. t. d. od tvrdke „Patria“. Zagreb. 3088

JAKOB PERHAVEC. MARIBOR. GOSPOSKA ULICA 9

Na drobno!

TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV.

Na debelo!

TOVARNIŠKA ZALOGA PERILA IN VOLNENIH PLETENIN

2665

ZATO, PRI NAJVEČJI IZBIRI, IZREDNO
NIZKE CENE.
JOS. KARNIČNIK
MARIBOR, GLAVNI TRG 11

SPECIJALNA ZALOGA SAMOVZNIK

Izvanredna ponudba. 3099

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite

kožno pelerino za dež

(H. G. O. V.) tehtja samo 110 gramov, imitacija ribje kože Imm. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepušča mokrote, je komodno zložljiva, kakor majhna žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvse trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, za izlete in sport.

Raklamna cena s posebno kapuco in etviljem samo 70.— Din franko, zacinjena, poslana po poštne povzetju, 2 kosa 138.— Din. Razpošilja A. MARIK, export, PRAHA XII. Londýnska 57. (Če ne bi ugasile, jamčim zameno.) Naslov natančno napisati.

Prispela nam je druga partija

gomoljev hiacintov, narcis, tulipanov, crocusa, ane- mone in drugo

la blago iz Holandije

„Vrt“ Džamonja i drug, Maribor
Koroška ul. 44

Dr. Schaefer-jevi epilpesami

proti božjasti, krčem in omotici so se skozi dobo 15 let najbolje obnesli. Dnevno nova priznanja. Podrobnejša navodila in razpošiljanje izvršuje

Lekarna sv. Stefana Mr. M. Fister, Osijek III.

Zimski plašči

kratki površniki s ko-
žuham, obleke, gotovi
krzneni ovrtniki v naj-
večji izbiri. — Angleško
sukno za plašče in obleke. Največja izbira sportnega
sukna edino v trgovini

Franc Cverlin, Gosposka ul. 32

Preselitveno naznanilo!

Svojim cenjenim odjemalcem vljudno naznanjam,
da sem se preselil iz Aleksandrove ceste št. 28

v Sodno ulico št. 15.

Za obilen obisk se priporoča 3194
Anton Besak, krojaški mojster, Sodna 15

Šmučarski loden

po Din 100⁰-, 120⁰-, 130⁰-, 140⁰-, 170⁰-, 210⁰-

dobite pri tvrdki

3089

Franjo Majer, Maribor.

Umijate rokavice in volnene no- gavice kupite

najboljše in po zmernih
cenah pri F. Podgoršek-ovem nasl.

F. Bela, Maribor
Slovenska ulica 7

BRITVICE

Gillette, Mem extra,
Mem de Luxe, Mond
extra, Timor in vse
brivske potrebščine nudi naj-
ugodnejše galanterijska trgovina

Drago Rosina
Vetrinjska ulica št. 10.

Spominjajte se CMD!

**ZEISS
PUNKTAL**
Diplomirani optik
z državnim izpitom
PETELN
MARIBOR, GOSPOSKA 5

3011

Ze kroz 20 let!

prodaja najboljše češko in angleško sukno
za obleke in plašče, volneno
blago, platno, šifon, flanel, o-
deje, preproge, perje in puh itd.
Najnižje cene, točna postrežba!
Blagovolite se prepričati!

I. N. Soštarič

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Mariborska lesna industrija

A. Domicelj

Koroška cesta šte. 46

Telefon 2160

Parna žaga in strojno mizarstvo

Izdeluje pohištvo, oprave trg. lokalov, stopnice,
okna, vrata, ladijski pod, tople grede okvirje itd.
Prevzame sploh vsa v mizarstvo stroko spadajoča
dela in popravila. — Košare za sadje.

Umetna sušilnica in parilnica

Ima v zalogi razne vrste lesa, deske, remeljne,
letve, vezane plošče itd.

Postrežba solidna! Cene zmerno!

Kupuje po dnevnih cenah vse vrste okroglega
lesa, predvsem smrekovega.

2281

Za Božič največja izbira

blaga za plašče, kostume in obleke. Baržun v vseh
modnih barvah. Pralni baržun za domače obleke.
Crepella, volneni georgette, najnovejše za bluze in
krila. Telovniki in puloverji za dame, gospode in
otroke. Trikot perilo. Nogavice in rokavice, sport-
ne nogavice, srajčke, kravate, naramnice in žepni
robci. 3176

F. Michelitsch, modna trgovina
Maribor, Gosposka ulica šte. 14.

„MERAKL“

282

barve, mastila, lake, kit, klej,
emajle, čopiče in zjamčeno
čisti firnež najboljše vrste
nudi tovarna

MEDIĆ-ZANKL, MARIBOR

D. Z. O. Z.

PODRUŽNICA, GLAVNI TRG ŠTEV. 20

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Centrala: LJUBLJANA

Podružnica: MARIBOR, Slomškov trg 3

Sprejema: Vloge na knjižice in tekoči račun in jih obrestuje brez odpovedi po 6%, proti
trimesečni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka rentnega davka. Jamstvo za
vse vloge presega večkratno vrednost vlog, iz česar je razvidno, da je denar
pri zadrugi popolnoma varno naložen. **Daje:** Posojila na
vknjižbo, proti poroštvo, zastavi premičnin in vred-
nostnih papirjev ter dovoljuje kredite v
tekočem računu pod najugod-
nejšimi pogoji.

3167

Stanje vlog: Din 30.000.000⁰—Rezervni zaklad: Din 500.000⁰—